

Handläggare
Peter Dahlberg, 08-508 29 323

Till
Kommunstyrelsen

Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/611

Sammanfattning

I en motion av Jan Jönsson och Elin Hjelmestam (båda L) föreslås att kommunfullmäktige beslutar att staden utreder och planterar vertikala planteringar, s.k. artificiella träd. De vertikala planteringarna ska bland annat stödja stadens arbete att bemöta klimatutmaningar och åstadkomma ett grönare och mer hälsosamt Stockholm för alla.

Koncernledningen ser att mycket görs för att säkerställa de behov som finns av åtgärder för klimatanpassning och att motverka effekterna av både förorenad luft och värmeböljor, men samtidigt är frågan komplex. Koncernledningen vill även understryka vikten av att bolagen arbetar med klimatanpassning och därtill hörande insatser och olika metoder. Dotterbolagen lyfter fram att vertikala planteringar, s.k. artificiella träd, är kostsamma både avseende drift och kort- och långsiktigt underhåll. De bidrar inte heller till den biologiska mångfalden och klimatanpassning i lika hög grad som vanliga träd. I sammanhanget bör olika alternativ övervägas som i enlighet med kommunfullmäktiges budget underlättar att mer gröna ytor och träd finns där människor vistas.

Ärendet

I en motion av Jan Jönsson och Elin Hjelmestam (båda L) föreslås att kommunfullmäktige beslutar att staden utreder och planterar vertikala planteringar, s.k. artificiella träd. De vertikala planteringarna ska bland annat stödja stadens arbete att bemöta klimatutmaningar och åstadkomma ett grönare och mer hälsosamt Stockholm för alla.

Kommunstyrelsen har remitterat *Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholms stad* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur underremitterat motionen till dotterbolagen Svenska Bostäder, Stockholmshem Familjebostäder, SISAB och Micasa.

Underremisser

Stockholmshems svar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

Stockholmshem arbetar med multifunktionella lösningar i utemiljön och med fokus på naturbaserade lösningar och ekosystem. Träd ingår i dessa lösningar och är centrala i bolagets arbete med klimatanpassning och biologisk mångfald.

Stockholms stad har ett mål att arbeta med ökad krontäckning och grönstruktur för att få ner stadstemperaturen i staden. Många trädarter har en optimal tillväxtålder på 200-300 år, vilket gör dem till riktigt goda investeringar. Träden är kostnadseffektiva över tid och effektiva på att omvandla CO₂ till syre. Vidare så fyller träden på grundvattnet genom sitt rotsystem, vilket inte artificiella träd gör. I tillägg har artificiella träd en teknisk livslängd, vilket gör dessa dyra över tid. De behöver bytas ut efter ca 10-15 år.

Stockholms hem ser sammantaget att en satsning på artificiella träd kommer att ge en liten effekt per satsad krona i nuläget. Bolaget vill framhålla att artificiella planteringar inte ersätter naturbaserade lösningar, utan att dessa kan ses som ett komplement där naturbaserade lösningar inte är möjliga.

Svenska Bostäders svar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Svenska Bostäder är generellt positiva till förslag om hur stadens klimatutmaningar kan bemötas för att skapa en grönare och mer hälsosam stadsmiljö. Motionen föreslår en teknisk lösning i form av fristående vertikala planteringar, som benämns artificiella träd, med stor förmåga att binda partiklar. Svenska Bostäder anser dock att traditionella vanliga träd kan leverera fler ekosystemtjänster.

Bolaget bedömer att kostnaderna för traditionella vanliga träd blir betydligt lägre både på kort och lång sikt än motsvarande vertikala planteringar. Att göra satsningar på artificiella träd bedöms bli skötselintensivt och ge begränsad effekt för den biologiska mångfalden. Endast om det inte finns utrymme under marken för trädplantering i starkt luftförorenade områden så kan vertikala planteringar i form av artificiella träd vara en lösning. Bolaget anser att artificiella träd inte är ändamålsenliga för de områden det har inom sitt bestånd.

Micasas svar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

Micasa ställer sig tveksam till motionärernas förslag om att staden bör köpa in vertikala planteringar i form av artificiella träd. Detta mot bakgrund av att flera av de städer som har testat sådana moduler tyvärr har en del negativa erfarenheter. Det handlar bland annat om att de utlovade effekterna inte har infriats, att kostnaderna är betydande samt att mossan i flertalet fall inte har överlevt. Av dessa skäl har flera av de städer som har testat artificiella träd avbrutit försöken och tagit bort modulerna.

Micasa är däremot positiv till andra typer av vertikala odlingar i form av växtväggar och är inte främmande för att utreda möjligheterna i enskilda projekt. Detta omfattar även takbeläggning av olika typer av växter, vilket Micasa har en del erfarenheter av. Bolaget anser dock att de viktigaste åtgärderna är att se till att det finns tillgång till växlighet på mark som människor vistas i. Mot den bakgrunden anser bolaget att det i första hand bör anordna inbjudande och tillgängliga utemiljöer i anslutning till bolagets fastigheter samt erbjuda möjlighet till skugga och svalka vid högre utomhustemperaturer.

SISABs svar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

Installation av växtväggar utomhus på byggnaders fasader har potential att erbjuda både estetiska och miljömässiga fördelar, men det medför också vissa tekniska och praktiska

utmaningar erfar SISAB. Bolaget välkomna insatser för grön stadsmiljö och har under flera års tid arbetat med att tillskapa grönska på hårt belastade gårdar. Bolaget ser att växtväggar kan förbättra byggnadernas estetiska värden, samt ge förbättrad luftkvalitet och reglera temperaturen med sin ökade isolering. Den biologiska mångfalden kan också främjas med rätt val av växter.

SISAB vill dock uppmärksamma att växtväggar kan utgöra en brandrisk vid exempelvis långa torrperioder. SISAB ser att vertikala planteringar kan komma att innebära ökade underhållskostnader. Växtmaterial behöver hållas borta från känsliga områden och kan försvåra åtkomst till bland annat fönster och takfot vid renovering.

Familjebostäders svar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

Vertikala planteringar, s.k. artificiella träd, är kostsamma både avseende drift och kort- och långsiktigt underhåll. De bidrar inte heller till den biologiska mångfalden och klimatanpassning i lika hög grad som vanliga träd. Familjebostäders fokus är att vårda befintliga träd och mark inom bolagets fastighetsbestånd, vilket i högre utsträckning än vertikala planteringar bidrar till de resultat som motionärerna önskar.

Koncernledningens synpunkter

Kommunfullmäktiges budget fastslår att stadens nämnder och bolag ska arbeta för ett klimatanpassat Stockholm och säkerställa att mer gröna ytor och träd finns där barn och unga vistas för att skydda mot värmeböljor.

I motionen efterfrågas att staden utreder och planterar vertikala planteringar, s.k. artificiella träd. Koncernledningen kan i sammanhanget konstatera att mycket görs inom kommunkoncernen för att uppfylla de behov som finns. Bland annat har SISAB under flera års tid arbetat med att tillskapa grönska på hårt belastade gårdar.

Koncernledningen ser att mycket görs för att säkerställa de behov som finns av åtgärder för klimatanpassning och att motverka effekterna av både förorenad luft och värmeböljor, men samtidigt är frågan komplex. Koncernledningen vill även understryka vikten av att arbeta med klimatanpassning och därtill hörande insatser och olika metoder. Dotterbolagen är generellt positiva till förslag om hur stadens klimatutmaningar kan bemötas för att skapa en grönare och mer hälsosam stadsmiljö och vårdar befintliga träd inom sina områden.

Dotterbolagen lyfter fram att vertikala planteringar, s.k. artificiella träd, är kostsamma både avseende drift och kort- och långsiktigt underhåll. De bidrar inte heller till den biologiska mångfalden och klimatanpassning i lika hög grad som vanliga träd. I sammanhanget bör olika alternativ övervägas som i enlighet med kommunfullmäktiges budget underlättar att mer gröna ytor och träd finns där människor vistas. För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Bilagor

1. Stockholmsshems remissvar
2. Svenska Bostäders remissvar
3. Micasas remissvar

4. SISABs remissvar
5. Familjebostäders remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2024-10-28